

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ МІСЬКИХ ПРОСТОРІВ У ПОЕЗІЇ КАРЛА СЕНДБЕРГА

Кравченко Лілія Олександрівна, Київ, Україна
студентка 6 курсу Факультету романо-германської філології
Київський Університет імені Б. Грінченка
lokravchenko.frgf22@kubg.edu.ua

REPRESENTATION OF URBAN SPACES IN CARL SANDBERG'S POETRY

Kravchenko Liliya Oleksandrivna, Kyiv, Ukraine
6th year student of the Faculty of Romance and Germanic Philology
Borys Grinchenko Kyiv University
lokravchenko.frgf22@kubg.edu.ua

Стаття присвячена дослідженню репрезентації міських просторів у поезії Карла Сендберга (1878–1967) – одного з найяскравіших і найвпливовіших американських поетів ХХ століття. Дослідниця приходиться до висновку, що Сендберг змальовує місто як живий організм зі своєю історією, характером, емоціями, а також як простір можливостей і викликів для людини. Авторка використовує різні теоретичні дослідження, методи та підходи для аналізу поезії Сендберга: історичний, структурно-семантичний, контент-аналіз, порівняльний аналіз. Дослідниця виявляє основні теми, мотиви та образи, пов'язані з містом у поезії Сендберга, а також його художні засоби (метафори, синестезія, ритм, звукопис тощо), що допомагають створити живий і багатоголосий образ міста. Також, розглянуто взаємозв'язок творчості Карла Сендберга з іншими поетами, які писали про місто, та його роль у формуванні американської культури.

Ключові слова: *Карл Сендберг, урбаністична поезія, репрезентація, міські простори, художні засоби, метафора.*

The article is devoted to the study of the representation of urban spaces in the poetry of Carl Sandberg (1878–1967), one of the brightest and most influential American poets of the 20th century. The researcher concludes that Sandberg depicts the city as a living organism with its history, character, and emotions, as well as a space of opportunities and challenges for a person. The author uses various theoretical studies, methods, and approaches to analyze Sandberg's poetry: historical, structural-semantic, content analysis, and comparative analysis. The researcher reveals the main themes, motifs, and images related to the city in Sandberg's poetry, as well as his artistic tools (metaphors, synesthesia, rhythm, sound recording, etc.), which help to create a lively and multi-voiced image of the city. Also, the relationship between Carl Sandberg's work and other poets who wrote about the city and his role in the formation of American culture is considered.

Keywords: *Carl Sandberg, urban poetry, representation, urban spaces, artistic means, metaphor.*

Вступ. Поезія Карла Сендберга (1878–1967) є одним з найяскравіших і найвпливовіших явищ американської літератури ХХ століття. Карл Сендберг був не тільки поетом, а й журналістом, істориком, активним громадським діячем. Його творчість відображає різнобарвну реальність сучасного йому світу, особливо життя великих міст, які стали символами прогресу, динаміки, розмаїття, але й суперечностей, конфліктів, соціальних проблем. Метою статті є дослідити, як Сендберг репрезентує міські простори у своїй поезії, яке значення вони мають для його світогляду і художньої концепції, як вони впливають на форму і зміст його віршів. Головна ідея полягає в тому, що Сендберг сприймає місто як живий організм, який має свою історію, характер, емоції, потреби, а також як простір можливостей і викликів для людини. Гіпотеза дослідження полягає в тому, що Сендберг використовує різні художні засоби (образи, метафори, синестезію, ритм, звукопис тощо) для створення багатогранної та глибокої репрезентації міських просторів у своїй поезії.

Актуальність. Тема репрезентації міських просторів у поезії Карла Сендберга є актуальною, оскільки вона дозволяє проаналізувати особливості відображення міста в літературі. Місто є важливим культурним та історичним феноменом, який має значний вплив на розвиток людської цивілізації. Поезія, як один із видів мистецтва, відіграє важливу роль у формуванні уявлень про місто.

Об'єктом дослідження є поезія Карла Сендберга.

Предметом дослідження є репрезентація міських просторів у поезії Карла Сендберга.

У дослідженні використано наступні **методи**: історичний, структурно-семантичний і метод порівняльного аналізу. Окрім того, застосовано текстуальний, контекстуальний і компаративний аналізи, а також, інтердисциплінарний підхід.

Завданнями дослідження є:

- аналіз особливостей зображення міських просторів у поезії Карла Сендберга;
- визначення основних типів міських просторів у поезії Карла Сендберга.
- аналіз ролі міських просторів у формуванні образів ліричного героя та автора.

Мета дослідження полягає в тому, щоб охарактеризувати способи репрезентації міських просторів у поезії Карла Сендберга та визначити їх роль у формуванні образів ліричного героя та автора.

Огляд літератури. Поетичний дискурс завжди привертав увагу лінгвістів. Серед робіт, що стосуються аналізу природи поетичного дискурсу та його мовних особливостей, варто згадати роботи таких авторів, як Ван Дейк (1979), Гофштедтер (1987), Цур (1992), Ганауер (1997), Діксон, Бортолуссі, Твіллей та Леунг (1993), Тіллман та Доулінг (2007), Стоквелл (2007), Кепсель та Шперхазе (2008), Волш (2010) та інші.

Роль емоцій як характерної особливості поетичного дискурсу також була предметом наукового інтересу багатьох лінгвістів: Кнеепкенс та Зваан (1994), Барретт, Ліндквіст та Гендрон (2007), Брісемейстер, Кухінке, Якобс та Браун (2014), Уллріх, Ар'яні, Краксенбергер, Якобс та Конрад (2015) тощо.

У контексті репрезентації міських просторів у поезії Карла Сендберга варто зазначити, що він часто використовує образи природи та концепти, що традиційно належать до сільської образної сфери. Це свідчить про глибоке розуміння автором взаємозв'язку між людиною і природою, незалежно від її урбаністичного контексту

Методи і матеріали. Для цього дослідження використовуються вибрані твори Карла Сендберга, що представляють міські простори, а також наукові статті, книги та інші джерела, що аналізують його поезію.

Обговорення і результати. «Розповідаю їм, звідки вітер віє, Куди музика йде, коли скрипка в скриньці. Діти – я бачив одну з гордим підборіддям, сонну, і місячна лінія біліла на її подушці. Я бачив їхні голівки в зоряному світлі, і їхні горді підборіддя, що крокували в зоряному тумані. Вони єдині, кому я ніколи не брешу. Я даю їм чесні відповіді, відповіді прозорливі, як білі кола на коричневих каштанах» (С. Sandburg «People with Proud Chins»; Babych & Nedainova, 2020).

У цьому уривку Карл Сендберг використовує метафори й образи для опису міського простору через його взаємодію з дітьми. Він говорить про те, звідки виходить вітер і куди йде музика, коли скрипка прибрана в коробку. Це може бути інтерпретовано як спосіб опису мінливості міського життя та його непостійності.

Сендберг також використовує образи дітей, щоб передати своє бачення міста. Він описує дітей з гордими підборіддями, які рухаються в тумані зірок, що може бути метафорою для молодого покоління, яке продовжує рухатися вперед, незважаючи на всі труднощі міського життя.

Він також говорить про те, що діти – єдині люди, яким він ніколи не бреше, і дає їм чесні відповіді. Це може бути інтерпретовано як визнання важливості прямого і відвертого спілкування з молодим поколінням про реалії міського життя.

Загалом, цей уривок є чудовим прикладом того, як Сендберг використовує поезію для зображення та інтерпретації міських просторів. Він використовує образи та метафори для передачі складності та мінливості міського життя, а також важливості спілкування з молодим поколінням про ці реалії.

Карл Сендберг є одним з найвидатніших поетів-модерністів Америки, який оспівує промислову урбанізацію, трудову етику, соціальну критику і гуманістичні цінності. В його поезії місто виступає як головний герой, який втілює силу, рух, контраст і драматизм

міського життя. Поет використовує різні метафори і образи для опису міського простору через його взаємодію з природою, людьми, історією і культурою.

Поет писав, переважно, у вільному стилі поезії, який нагадує народну пісню або газетний репортаж. Він використовує просту і живу мову, багато локальних виразів і діалектних слів, колоквиалізми і прозаїзми. В його поезії часто зустрічаються урбаністичні образи, контрасти і драми повсякденного життя великого міста, висвітлені з репортажною точністю, прерія, природне життя людей, які протистоять сучасній цивілізації.

Карл Сендберг часто писав в першому особовому або безособовому родовому реченнях. Це означає, що ліричне Я у його поезії відображає образ автора поетичного тексту. В цьому контексті цікаво спостерігати, як поет зображує місто в концептуальному і метафоричному значеннях. Ми звертаємо увагу на такі концептуальні метафори: «місто є хаосом», «місто є надією», «місто є нічним життям», «місто є блискучим перформансом», «місто є постійним рухом» (Babych & Nedainova, 2020).

Автор застосовує когнітивний погляд на поетичний дискурс, використовуючи концепти та схеми, що виявляють його художню свідомість та своєрідне бачення світу. Вони також допомагають читачеві сприймати і розуміти його поезію на емоційному і раціональному рівнях. Карл Сендберг використовує метафори як ключовий елемент мовної категоризації, мислення і світогляду. Вони також є важливим засобом інтеграції ментальних і сенсорних систем поета і читача.

Поема «Чикаго» («Chicago») написана Карлом Сандбергом у 1914 році. Поет використовує цей текст для вираження глибоких емоційних переживань, пов'язаних з цим містом, відчуття патріотизму і любові до Чикаго. Поет, у звичній для себе манері, передає усі деталі життя цього промислового центру США і таки чином висловлює певні погляди на соціально-політичне становище міста. Пригадаємо, що на початку ХХ ст. Чикаго – центр прерії, «лійка для сировини Америки». Наприклад, поет пише: «...Під пеленою диму, з укритим пилом ротом, воно сміється білозубою посмішкою...», – натякаючи на важкі умови праці робітників чиказьких промислових виробництв.

Карл Сендберг головним чином використовує троп персоніфікації. Для нього Чикаго – це робітник, дуже схожий на нього самого. Це дає йому змогу казати «моє місто»; для нього це частина «підступності», що робить місто спроможним, підступності «дикуна, який кинув виклик дикій природі», який не адаптується до дикої природи, а руйнує і відновлює її (Molesworth, 1990).

Загалом поема «Чикаго» віддзеркалює енергію та динамізм міста, його промислову міць і здатність до самовідновлення. Чикаго для поета – це місто «люте, як собака, паща якої

жадібна до дії...», місто, що «хитре, як дикун, поставлений проти природи...» який не адаптується до дикої природи, а руйнує і відновлює її.

На додаток до його «підступності», у нього на боці «доля» (Molesworth, 1990). Це відлуння «очевидної долі» звучить у поемі як спрощена форма прогресу Просвітництва, який тут бачиться як «жахливе навантаження» (Molesworth, 1990).

Але це навантаження можна підняти й нести «Містом великих плечей» (Molesworth, 1990). Персоніфікація діє для представлення типових дій, які «створюють» місто (Molesworth, 1990).

Це дає змогу робітникові Сендберга бути і агентом долі, і духовною силою. У серці міського досвіду для поета – це інше відчуття людської агенції, відмінне від того, що переважало в другій половині XIX століття.

Але його відмінність здебільшого полягає в масштабі та складності. Основні дії не змінилися з ранніх днів промислової революції.

«Свинобій для Усього Світу, Інструментальник, Копнувач, Гравець із Залізницями і Вантажник Країни <...> Місто з великими плечами» (С. Sandburg, «Chicago»). У цьому фрагменті місто має назви, які описують різні професії та галузі промисловості, якими воно відоме: «Різник свиней», «Виробник інструментів», «Складальник пшениці», «Гравець із залізницями», «Національний вантажоперевізник». Ці назви відображають індустріальну силу та різноманітність міста (С. Sandburg, «Chicago»).

Місто уособлене у вигляді молодого чоловіка, безтурботного, хриплого, забіякуватого, з великими плечами. Це надає місту людського характеру, зображуючи його сильним, безтурботним і дещо грубуватим по краях.

Загальна привабливість міста зображена як кремезна і дещо сувора, що відображає його стійкість і витривалість

«Вони кажуть, що ви злі, і я їм вірю, бо я бачив ваших намальованих жінок <...> бачив сліди безглузлого голоду» (С. Sandburg, «Chicago»). Цей фрагмент описує, як люди критикують Чикаго за його негативні сторони, і автор погоджується з ними. «Вони» відноситься до людей, які критикують Чикаго (С. Sandburg, «Chicago»). Використання «Ви», «Я» і «вони» робить цей звук як драматичний монолог (С. Sandburg, «Chicago»).

Критики називають місто «злим» через повій, які спокушають невинних хлопчиків, і автор погоджується, бо він сам це бачив (С. Sandburg, «Chicago»). Вони також називають місто «жорстоким», тому що воно змушує жінок і дітей голодувати, і автор також погоджується (С. Sandburg, «Chicago»). Автор визнає ці проблеми в Чикаго, але замість того щоб заперечувати їх або захищати місто, він визнає їх як частину реальності міста.

Висновки. Ми виявили основні теми, мотиви та образи, пов'язані з містом у поезії Карла Сендберга, а також його художні засоби (метафори, синестезія, ритм, звукопис тощо), що допомагають йому створити живий і багатоголосий образ міста. У своїй праці ми дійшли висновку, що Карл Сендберг сприймає місто як живий організм, який має свою історію, характер, емоції, потреби, а також як простір можливостей і викликів для людини.

Перспективи подальших досліджень. Розширити аналіз репрезентації міських просторів у поезії Карла Сендберга на інші його твори, а також на твори інших американських поетів-модерністів, таких як Езра Паунд, Т. С. Еліот, Уоллес Стівенс, Уільям Карлос Уільямс та інші.

Застосувати інші теоретичні рамки і методології для аналізу поезії Сендберга, такі як когнітивна лінгвістика, дискурс-аналіз, критичний дискурс-аналіз, соціальна семіотика, культурна географія та інші.

Дослідити вплив його поезії на формування американської національної ідентичності, особливо в контексті мультикультуралізму, масової медіа та глобалізації.

Через обмежений обсяг статті не можливо розглянути всю багатогранну та розмаїту поезію Карла Сендберга про місто.

Поетичний дискурс є багатозначним і полісемантичним, тому репрезентація міських просторів у поезії Сендберга може бути інтерпретована по-різному залежно від погляду дослідника, його теоретичних позицій, культурного контексту та особистого досвіду.

Список використаних джерел

1. Aubakir, S. & Bizhkenova A.Ye. (2019). Features of poetic discourse. *Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. Филология серияс, №1 (Т. 126), 127-134*, URL: <https://bulphil.enu.kz/index.php/main/article/view/502/338>
2. Babych, V. & Nedainova, I. (2020). Lyrical I in poetic discourse of carl sandburg: A linguo-cognitive approach. *International Journal of English Linguistics*, 10 (3), 133. URL: <https://doi.org/10.5539/ijel.v10n3p133>
3. Buell, L. (1996). *Environmental imagination: Thoreau, nature writing, and the formation of American culture. Harvard University Press.*
4. Sandburg, C. (2012). Poems. Retrieved from www.poemhunter.com/i/ebooks/pdf/carl_sandburg_2012_3.pdf
5. Molesworth, C. (1990). Moore's new york and sandburg's chicago: How modern can a city be? URL: <https://www.jstor.org/stable/24564799>
6. Niven, P. (1991). *Carl Sandburg: A biography. C. Scribner's Sons.*